

LEVANGER KOMMUNE

PRØVEPROSJEKT

GRUNNLEGGENDE KVALIFISERING

OG

ALTERNATIV INNTEKTSSIKRING

FOR NYANKOMNE FLYKTNINGER OG INNVANDRERE

SLUTTRAPPORT TIL UTLENDINGSDIREKTORATET

Levanger 01.03.02

Svein Olav Skogstad
Prosjektleder/flyktningekoordinator

1. BAKGRUNNSOPPLYSNINGER

Prosjektets navn: KVALIFISERING OG ALTERNATIV INNTEKT

Prosjektansvarlig: Flyktningekonsulent Gunvor Galaaen, rådmannens stab

Prosjektleder: Svein Olav Skogstad

Kommunen begynte å forberede prosjektet i november 1999, og startet med de første deltakerne i januar 2000. Prosjektperioden varte ut 2001.

2. BAKGRUNN/HISTORIKK

Levanger kommune har vært bosettingskommune for flyktninger siden 1987, og driftsoperatør for Leira asylmottak siden 1990. Kommunen var med i "FLY- prosjektet" i 1992 – 93, og hadde heldagstilbud for nyankomne flyktninger i perioden 1992 – 97. Kommunen var også prosjektkommune for holdningsskapende arbeid mot vold og rasisme (antirasistisk kommune) i 1997, og har vært opptatt av å finne nye modeller og metoder i flyktningearbeidet. FAFO-rapporten "Virker tvang" og spesielt deler av "Søderkøping- modellen" presenterte idéer kommunen ønsket å prøve ut. På denne bakgrunnen og med positiv vilje både fra politisk og administrativ ledelse, søkte kommunen om å få delta i UDIs prøveprosjekt "kvalifisering og alternativ inntektssikring".

3. PROSJEKTETS MÅLSETTING OG MÅLGRUPPE

Målsettinga var å bedre integreringa av flyktninger og øke mulighetene for å lykkes på arbeidsmarkedet gjennom et forpliktende introduksjonsprogram for nyankomne flyktninger og innvandrere.

Kommunen satte følgende mål for prosjektperioden:

- Nyankomne skulle raskt inn på norskkurs kombinert med språkpraksis/arbeidspraksis.
- Deltakerne skulle få utvidet samfunnsinformasjon i tillegg til samfunnsfagdelen av norskkurset.
- Kommunen skulle etablere ett kontaktpunkt med hjelpeapparatet.
- Nyankomne flyktninger skulle ikke inntre sosialkontoret.
- Kommunen ønsket å betale kurspenger til deltakerne i forhold til et oppsatt program istedenfor sosialhjelp.
- Kursstønadene skulle ikke være behovsprøvd, men lik for alle i forhold til deltakelse i kvalifiseringsprogrammet.
- Deltakerne skulle få tett oppfølging slik at programmet kunne endres underveis.
- Deltakerne skulle sikres lett tilgang til hjelpeapparatet.

Målsettinga i søknaden var å bygge opp en målgruppe på 10 – 12 relativt nyankomne flyktninger og innvandrere. Dette ble raskt endret slik at alle nyankomne flyktninger ble med i prosjektet.

Fram til november 2001 ble det tatt imot og laget program for 49 voksne deltakere. De fordeler seg som følger:

- 8 arabere fra Irak
- 23 kurdere fra Irak, hvorav 17 med midlertidig opphold (MUF)
- 6 somaliere
- 3 fra tidligere Jugoslavia
- 2 fra hvert av følgende land: Iran, Kongo, Afghanistan
- 1 fra hvert av følgende land: Syria og Tyrkia
- 1 innvandrер

Av de mottatte var det 3 enslige mindreårige og 5 familier, hvorav 2 familier med eneforsørger. Det var en klar overvekt av enslige menn, totalt 34 personer. Noen av de med midlertidig opphold (MUF) skaffet seg lønnet arbeid lenge før de fullførte norskkurset, mens andre sleit med motivasjon både for å lære norsk og for å ha arbeidspraksis.

Det ble ikke laget spesielle opptakskriterier for deltakelse. Alle startet i programmet fra første dag. I løpet av prosjektperioden var det 4 deltakere som ble overført til sosialkontoret da det viste seg at deres muligheter for deltakelse ikke stemte overens med kravene til deltakelse i et kvalifiseringsprogram.

4. PROSJEKTBEKRIVELSE

(Organisasjonskart og stillingsoversikt for flyktningsarbeidet i kommunen er vedlagt.)

Flyktingekonsulenten har vært prosjektansvarlig, i tillegg har prosjektleder og medarbeider jobbet direkte med prosjektet, begge i 100% stilling. Prosjektmedarbeider har selv bakgrunn som asylsøker og flykting. Hun har jobbet som miljøarbeider på sosialkontor og på asylmottak og har utdanning innen økonomi. Prosjektleder har arbeidet som tiltakskoordinator for flyktingene i nært samarbeid med voksenopplæringa i mange år, og hadde bygd opp et kontaktnett overfor næringslivet allerede før prosjektet kom i gang.

I tillegg til disse tre ble tre representanter fra andre etater med i arbeidsgruppa. Dette for å skape felles forståelse for introduksjonsprogrammet, sikre bred faglig kompetanse og få brobyggere til flere etater. Arbeidsgruppa hadde møter hver uke under nesten hele prosjektperioden, i de siste månedene møttes gruppa annenhver uke.

Arbeidsgruppa har bestått av:

- Prosjektansvarlig
- Prosjektleder
- Prosjektmedarbeider
- Leder for voksenopplæringa
- Sosionom fra sosialtjenesten
- Representant fra kulturetaten

Representanten fra kulturetaten var knyttet til prosjektet i 50% stilling i en periode (januar – august 2001). Målet var nettverksbygging, kontakter med frivillige lag og organisasjoner og utvidet samfunnsinformasjon til prosjektdeltakerne. Dette fungerte ikke slik vi hadde håpet, og opplegget ble avviklet.

Prosjektet ble avsluttet ved utgangen av 2001. Formannskapet i Levanger kommune vedtok i desember 2001 at flyktningsarbeidet i fortsettelsen skal følge samme modell og prinsipper som i prosjektperioden.

Organisasjonsmodellen fra prosjektperioden opprettholdes i det videre arbeidet. Fagpersoner som inngår i samarbeidet (sosionom, helsesøster, lege, barnevern, boligkontor, undervisning, PPT og andre) forblir i sitt fagmiljø og sin avdeling. Overfor de berørte avdelingene må flyktningstjenesten klargjøre hvilke tjenester den forventer, og betale for tjenestene.

BESKRIVELSE AV TILTAK OG AKTIVITETER SOM INNGIKK I PROSJEKTET:

Når kommunen får forespørsel om mottak av flyktninger fra asylmottak sendes kontrakt og informasjon om rutiner og regler (oversatt til flere språk) til de aktuelle flyktningene. Alle skal være kjent med hvilke krav kommunen stiller og hvilke ytelser som gis til de som følger programmet, før de kommer til kommunen. Regler og rutiner for deltakerne er så lik regler og rutiner i arbeidslivet som mulig.

Kommunen tilbyr:

- Norskopplæring
- Språktrening- og arbeidstreningsplass
- Informasjonsmøter
- Tett oppfølging
- Lett tilgjengelighet til flyktningstjenesten

Deltakerne får kurspenger for å delta i programmet etter samme modell som nordmenn på kvalifiseringskurs i aetat sin regi.

Samordnet kartlegging og tilbud om godkjenning av kompetanse:

Alle nye deltakere blir intervjuet av prosjektleder og leder for voksenopplæringa/eventuelt vedkommendes lærer. Kartleggings skjema er laget i samarbeid med aetat lokalt, og opplysningene samsvarer med aetat sine registreringsskjema. Prosjektleder er ansvarlig for innsending av dokumenter for oversetting og vurdering i forhold til godkjenning og autorisasjon hos de forskjellige instansene. Prosjektleder og lærer har samarbeidet med videregående skole for å få til kompetansevurdering.

Individuell skriftlig kvalifiseringsplan for alle deltakere:

Prosjektleder og deltaker har i samarbeid satt opp en skriftlig individuell handlingsplan. For en del av deltakerne med midlertidig opphold (MUF) har det vært vanskelig å tenke langsiktig og planlegge framtida.

Programoppfølging av hver enkelt:

Gjennom å ha tett oppfølging av hver enkelt deltaker har vi justert programmene underveis. Noen av deltakerne ser etter hvert at deres ønske om fremtidig yrke ikke er realistisk, da endres målsetting og program for å nå det nye målet. Det er ikke laget faste rutiner på slik oppfølging, noe det etter hvert er behov for. Det tette samarbeidet om kvalifiseringsprogrammet har ført til at deltakerne etter hvert har fått et bevisst forhold til at dette er "min plan for mi framtid i Norge" og ikke "kommunens plan for meg".

Heldagsbeskjeftigelse tilsvarende vanlig arbeidsuke for alle deltakere:

Det har variert hvor raskt deltakerne har fått heldagsbeskjeftigelse. For overføringsflyktninger har det i starten kun vært tilbud om norsk kurs og informasjon. Etter hvert som språknivået blir bedre har vi klart å skaffe språkpraksis og yrkespraksis for deltakerne. For de som går

grunnskole for voksne (16 – 20 år) er skole, leksehjelp, lekser og fritidsaktiviteter definert som heldagsbeskjeftigelse.

Økonomisk ytelse knyttet til deltakelse/inntektssikringsmodell:

- Kurspengene utgjør kr. 200,- pr. dag, 5 dager i uka.
- Deltakerne starter med kurspenger fra første dag i kommunen.
- Det praktiseres samme regler for fravær og egenmeldinger som i arbeidslivet.
- Kommunen dekker husleie etter regning og betaler et fast beløp til strømgifter (avhengig av hvor mange personer som bor i leiligheten).
- Nødvendige utgifter til barnepass slik at foreldrene kan delta i et heldagstilbud dekkes.

At ytelsene ikke er behovsprøvd har gjort det lett å skape forståelse for reglene og rutinene. Deltakerne får samme beløp selv om de venter på tilbud om praksis. Kommunen er ansvarlig for å gi tilbudet, deltakerne plikter å ta imot tilbudet for å få kurspenger.

Norskopplæring og samfunnskunnskap:

Deltakerne har et skoletilbud på 20 – 23 timer, inkludert en dag språkpraksis per uke. De deltar også på samfunnsinformasjonen som gis til asylmottakets beboere. Informasjonen er i regi av skolen og følger UDIs informasjonsprogram for mottak.

Tilbud om arbeidstrening og utplassering på ordinær arbeidsplass i kommunal regi:

Kommunen har som mål å finne reell arbeidstrening på ordinær arbeidsplass for alle deltakerne etter hvert som forholdene ligger til rette for det. Levanger har ikke veldig variert næringsliv, men flere bedrifter har etter hvert fått positive erfaringer med å ta imot flyktninger på arbeidstrening. Praksisplass i SFO har for eksempel vist seg å være vellykket for å få til språktrening. For å sikre kvaliteten på tilbudet og for å være i forkant av problemer som kan oppstå, har vi hatt tett oppfølging av de som har praksisplass.

Tilbud om arbeidsmarkedstiltak:

(Samarbeidet med aetat er beskrevet på side 6.) Aetat finansierer arbeidspraksis som med stor sannsynlighet vil føre til varig arbeid. Nødvendig praksis for de som søker godkjenning som lege og veterinær har blitt finansiert av aetat. En radiograf kombinerte praksis på røntgenavdelinga ved Sykehuset Levanger med enetimer med lærer for å lære uttale av, og ord og uttrykk i bruk på røntgenavdelinga. Dette førte til merkbar fremgang og åpnet for mer praksis. Aetat betalte kurspenger til deltakeren og kommunen brukte de ”sparte” kurspengene til å lønne lærer for enetimene. På bakgrunn av denne erfaringen er samme modell foreløpig valgt for en ny person.

De av deltakerne som har fullført norskkurset og ikke fortsatt i videre utdanning, har tilbud om arbeidsmarkedstiltak.

Tilbud som bygger sosialt nettverk rundt deltakerne:

For å bidra til å bygge sosialt nettverk rundt barn og unge betalte kommunen kontingent for én fritidsaktivitet for barn og unge over SFO-alder. I prosjektperioden gjaldt dette 2 ungdommer som begge valgte speiderbevegelsen. For ungdommene har dette vært positivt, og håpet er at dette på sikt kan bidra til at foreldrene får kontakt med norske foreldre som har barn i samme aktivitet. Kommunen forsøkte å etablere flyktningeguide etter modell fra ”Veiviseren” i Trondheim, men lyktes ikke. Levanger kommune er, sammen med andre kommuner i fylket, nå i dialog med Røde Kors om et flyktningeguide-prosjekt.

Tilbud om grunnskole for voksne:

Voksenopplæringa gir tilbud om eksamensretta grunnskole for ungdommer over 16 år. Her er det også plass for voksne deltakere. Skoletilbudet er toårig, men noen har begynt direkte på andre-året etter vurdering.

Tilbud om innføringskurs til videregående opplæring:

Verken kommunen eller fylkeskommunen har et slikt tilbud. Grunnskole for voksne dekker til en viss grad dette behovet.

SAMARBEIDSPARTNERE:

VOKSENOPLÆRINGA

”Sjefsgården Voksenopplæring” er en stor skole for undervisning av samtlige fremmedspråklige i kommunen. Den har cirka 125 deltakere til enhver tid, og det er ansatt 14 lærere. Prosjektleder har i mange år samarbeidet med norsklærerne om individuelle løsninger og arbeidspraksis i kombinasjon med norskkurs. Nå ble leder for voksenopplæringa kjøpt fri i 18% for å være med å utvikle prosjektet og være bindeleddet til norskkurset. Frikjøp av leder og samarbeidet med de ansatte ved voksenopplæringa har vært avgjørende når det gjelder tilrettelegging og organisering av arbeidspraksis for deltakerne. Det har vært lett å selge ideene overfor lærerne, noe som har bidratt positivt til arbeidet med å utvikle individuelt tilpassa tilbud for kursdeltakerne.

Arbeidspraksis for den enkelte deltaker er drøftet i fellesskap mellom deltaker, prosjektleder og den enkeltes lærer. I noen tilfeller har hele klassen vært på bedriftsbesøk der hvor deltakere har hatt arbeidspraksis, for på den måten å få innblikk i arbeidslivet. Prosjektleder og lærer for ”avgangsklassen” har hatt møte med hver deltaker før avslutning av norskkurset for å diskutere framtida (justering av handlingsplan, videre kurs, praksis, arbeid, søknad på videre utdanning med mer).

SOSIALTJENESTEN

En sosionom i 50% stilling var med i prosjektet for å sikre den sosialfaglige kompetansen. Det har hele tida vært felles forståelse i saker der deltakere har vegret seg for å delta i programmet og ønsket overføring til sosialkontoret (noen få tilfeller i starten), og i saker der deltakerne ikke har klart å oppfylle kravene til deltakelse. Noen av de som har blitt overført til sosialkontoret har kommet tilbake til kvalifiseringsprogrammet, andre har foreløpig ikke kommet tilbake på grunn av langvarig sykdom, skade eller funksjonshemming.

AETAT

Kommunen har inngått skriftlig samarbeidsavtale med aetat lokalt. Avtalen regulerer overgangen fra norskkurs til registrering hos aetat. Fra 1992 til 1996 samarbeidet kommunen og aetat om kombinasjonen norskkurs og arbeidstrening, hvor aetat betalte kurspenger til deltakerne. Aetat erfarte at de var inne med kurspenger til flyktningene for tidlig i kvalifiseringsløpet. I forståelse med kommunen konkluderte aetat med at kommunen har ansvar for norskopplæring og språkpraksis, mens aetat kommer inn i bildet på et seinere tidspunkt. Flyktningene får først en periode med tiltak i kommunens regi, de som ikke kommer i lønnet arbeid kan så få en periode der aetat tilrettelegger for praksisplass eller AMO-kurs. Aetat betaler kurspenger for kombinasjonen norskkurs og praksis i de tilfellene der praksisplassen med stor sannsynlighet kan før til varig arbeid.

FYLKESUTDANNINGSETATEN/AETAT

Kommunen ble høsten 2001 med i et samarbeid med fylkesutdanningsetaten og aetat for å utvikle metoder for yrkesprøving. Prosjektleder plukket ut en aktuell kandidat for å høste erfaring. Vedkommende var utdannet elektriker fra heimlandet. Han fikk permisjon fra norskkurset for å ha praksis 5 dager pr. uke i godkjent lærebedrift i elektrofag, slik at bedriften etter 2 mnd. kunne gi en faglig vurdering. Deretter var han gjennom et fagintervju med fylkesutdanningsetaten. Vedkommende har nå tilbud om teoriundervisning og videre praksis med sikte på å gå opp til fagprøve.

OPPMERKSOMHETSPUNKTER

Utvidet helsetilbud for deltakere i introduksjonsprogram:

Kommunen har ikke klart å gi deltakerne et godt nok helsetilbud. Dette er oppsummert som noe som må forbedres, og kommunen er i ferd med å sette inn tiltak. Flyktingetjenesten må definere behovene i samarbeid med deltakerne, og det må inngås avtaler og etableres rutiner for gjennomføring av tiltak.

Brukermedvirkning i prosjektet:

Det første året ble det avholdt møter annenhver uke med prosjektdeltakerne der de kunne komme med forslag til tema for informasjonsmøter. Noe av dette ble fulgt opp. I tillegg er det gjennomført evaluering for deltakerne, og noen av tilbakemeldingene har ført til justeringer av regler og rutiner. For eksempel startet kommunen med å dekke 80% av utgiftene til nødvendig barnepass for at foreldrene skulle delta i kvalifiseringsprogrammet. Dette ble utvidet til 100% for enslige forsørgere, og til slutt til 100% for alle.

Kommunens innsats mot rasisme/diskriminering og holdningsskapende arbeid som indirekte kan tjene arbeidet med introduksjonsprogram

- Språkpraksis og arbeidspraksis har vist seg å være viktige element i det holdningsskapende arbeidet. Her har deltakerne blitt kjent med nordmenn, og arbeidstakere og bedriftsledere har blitt kjent med flyktninger og deres kultur.
- Voksenopplæringa deltok med sang og appell på fredskonsert på Falstad krigsmuseum.
- Alle gruppene på norskkurset har én eller flere grunnskoleklasser/barnehager de har jevnlig kontakt med i form av besøk og møter.
- Voksenopplæringa arrangerte et fellesmøte med bygdas sanitetsforening der alle kvinnene på norskkurset var invitert.
- Skoleavisa "Nordlig Regnbue" kommer ut hver lørdag som fast side i lokalavisa (Levanger-Avisa). Redaksjonen i "Nordlig Regnbue" består av norskkursdeltakere og én lærer. Avisa inneholder stoff fra hverdagen til asylsøkere og flyktninger. Etter hvert er flere av prosjektdeltakerne presentert, med reportasjer fra praksis og arbeid. Avisa når ut til nesten alle husstandene i kommunen, og får svært positive tilbakemeldinger. "Nordlig Regnbue" fikk hederlig omtale på årlig konferanse for avisene i landsdelen. (Se vedlegg).
- I samarbeid med Frivillighetssentralen er det opprettet ei kvinnegruppe.

5. RESULTATVURDERING

Kommunen har oppsummert prosjektet som vellykket. Flere av deltakerne har gitt tilbakemelding på at det er positivt at man må delta i et program for å få penger til livsopphold. Noen av deltakerne var negative i starten, og definerte praksisplass som gratisarbeid og utnytting av utenlandsk arbeidskraft. Ved å markedsføre de gode eksemplene har vi klart å snu denne stemningen. Asylsøkere som får opphold og som kjenner tilbudet, ber nå om å få bosette seg i Levanger. Dette er en endring fra tidligere da de fleste har ønsket å bo i større byer.

På de aller fleste områdene har kommunen nådd målene som ble satt for prosjektet. Det som gjenstår er å tilby et utvidet helsetilbud for nyankomne og å bedre samfunnsinformasjon og nettverksbygging. Her er det satt i verk tiltak (se side 5). Vi mener fortsatt at de fagpersoner som vi må benytte (sosionom, helsesøster, lege, barnevern, boligkontor, undervisning, PPT og andre) skal forbli i sitt fagmiljø og sin avdeling. Ved at flyktningetjenesten "kjøper tjenester" av andre avdelinger, spres kunnskap og kompetanse til resten av kommunens avdelinger. I løpet av prosjektperioden deltok 49 voksne i programmet.

Status pr. november 2001:

- 13 deltakere har lønnet arbeid og forsørger seg selv, i tillegg har noen deltidsstilling som morsmålslærere.
- 5 har flyttet fra kommunen.
- 4 er overført til sosialkontoret.
- 2 er i videre utdanning.
- 4 går grunnskole.
- 30 har hatt praksis. 6 av disse har hatt rein språkpraksis, for 24 har det vært en kombinasjon av språktrening og reell yrkespraksis.

Differansen mellom totalt antall deltakere og antallet som har hatt praksis skyldes flere forhold; noen har flyttet fra kommunen like etter bosetting, de som går grunnskole har heldagstilbud uten arbeidspraksis, de som er overført til sosialkontoret har ikke kunnet delta på praksis og noen av de sist mottatte venter på praksisplass. 7 av de med midlertidig opphold (MUF) har det vært vanskelig å finne praksisplass til.

I forhold til den korte tida deltakerne har vært i kommunen er antallet som forsørger seg selv høyere enn forventet. Det gode resultatet skyldes både kommunens innsats, og svingninger på arbeidsmarkedet med økt behov for ufaglært arbeidskraft. Flyktningetjenestens kontakt med næringslivet og deltakernes innstilling og motivasjon har bidratt til at flyktninger har blitt ansatt i slike stillinger.

Prosjektets bidrag til at nyankomne kommer raskere ut i ordinært arbeids-, utdannings- og samfunnsliv enn tidligere:

Kommunen har lyktes med å skaffe praksisplasser til deltakerne svært tidlig, noe som har bidratt både til raskere språklæring og til kjennskap og kontakter i arbeidslivet. Deltakerne har vært bevisste på at målsettinga med kvalifiseringa er lønnet arbeid eller videre utdanning. Noen har fått lønnet arbeid der de har hatt praksis, mens andre har fått kontakter og attester som har ført til ansettelse andre steder.

Virkingen av utbetaling etter deltakelse i program for deltakerne:

Tidligere har alle flyktningene fått penger til livsopphold fra sosialkontoret. Dette skapte uheldig oppfatning av hva sosialhjelp er. Utbetaling av kurspenger etter deltakelse i program

har bidratt til vegring mot å ta imot sosialhjelp. Programmet har også bidratt til å øke deltakernes status og selvbilde, og til at lokalbefolkningen ikke ser flyktningene som sosialklienter, men som aktive personer i et kvalifiseringsløp.

Prosjektets bidrag til at kommunen tilbyr et mer sammenhengende kvalifiseringsprogram uten for mye dødtid mellom tiltakene:

Tett oppfølging og kontinuerlig arbeid med handlingsplaner har bidratt til at deltakerne har vært bevisst på å komme videre. Etter hvert som deltakerne har avsluttet norskkurset har samtlige gått over i annen aktivitet i løpet av noen uker.

Prosjektets bidrag til at deltakerne tilbys et mer individuelt tilpasset kvalifiseringstilbud enn før prosjektstart:

Før prosjektperioden hadde enkelte deltakere et individuelt kvalifiseringstilbud. Dette gjaldt særlig de som hadde fagutdanning som var etterspurt. Nå tilbys samtlige individuell kvalifisering. Det nære samarbeidet med voksenopplæringa har gjort det mulig for deltakerne å få et individuelt tilpasset tilbud. Noen av deltakerne har i perioder hatt bare arbeidspraksis eller veldig lite norskkurs etter vurdering fra prosjektleder, lærer og praksisvert. Lærerne har vært positive til at deltakerne har hatt forskjellige program og vært villige til å legge opp norskundervisninga etter det. Noen deltakere har fått permisjon fra programmet for å prøve å finne seg arbeid andre steder i landet. Flere har lyktes med dette. (Samarbeidet med aetat for å få til eneundervisning direkte opp i mot arbeidssituasjoner er belyst på side 5 i rapporten.)

Prosjektets bidrag til at deltakerne tilbys et program med ett kontaktpunkt:

Prosjektleder og veileder har vært kontaktpunktet for deltakerne, og har hatt felles tilholdssted. Prosjektleder og veileder hadde ansvar for mottak, bosetting, etablering, program, oppfølging, utbetalinger med mer. Den tette oppfølginga har bidratt til at ingen har droppet ut av norskkurset. Deltakerne har gitt tilbakemelding på at de føler at vi bryr oss om dem.

6. NYTTEVERDI

Følgende aktører har hatt nytte av erfaringene fra prosjektet så langt:

Flyktningtjenesten har funnet en modell som så langt har fungert etter intensjonene.

- Flyktningene får et utvidet tilbud og et godt kvalifiseringsprogram, og erfaringa er at flere enn tidligere kommer i lønnet arbeid og forsørger seg selv. Dette er noe som både kommunen og flyktningene tjener på.
- Levangermodellen har opprettholdt sektoransvarsprinsippet. Flyktningetjenesten har blitt tydeligere på hva som forventes av de ulike sektorene, og hvordan disse skal styrkes for å utføre de forventede oppgavene.
- Samarbeidet mellom prosjektet og voksenopplæringa har blitt grunnpilaren i integreringsarbeidet.
- Målsettinga videre er å videreutvikle modellen, etablere rutiner og kvalitetssikre tilbudet gjennom skriftlige avtaler og samarbeidsrutiner mellom de ulike sektorene som er involvert i flyktningearbeidet i kommunen.
- Vi har tro på at holdningene til flyktningene og innvandrerne vil endre seg positivt med deres inntreden i arbeidslivet. Det har stor nytteverdi for integreringa i kommunen.

Sosialtjenesten har spilt den rollen overfor flyktingene som de skal spille overfor samtlige innbyggere, nemlig å være det siste sikkerhetsnettet. Noen av deltakerne har søkt supplerende sosialhjelp da de har ment at kurspengene er for lite å leve av. I slike saker har prosjektet og sosialtjenesten samarbeidet og kommet fram til løsninger i fellesskap. Det samme gjaldt de 4 deltakerne som ble overført til sosialtjenesten.

Voksenopplæringa har etter hvert innført språkpraksis/arbeidspraksis for samtlige norskkursdeltakere, også asylsøkere og innvandrere som ikke deltar i prosjektet. De startet med ei av gruppene for å høste erfaring. Etter hvert er ordningen utvidet til å gjelde samtlige grupper på norskkurset. Med dette får samtlige norskkursdeltakere en arena for å praktisere språket. Når disse deltakerne eventuelt blir bosatt i andre kommuner har de med seg en nyttig erfaring.

Flere av bedriftene som har tatt imot deltakere på praksis har satt pris på oppfølginga som deltakerne har fått, og har vært bevisst på at de har bidratt til å kvalifisere deltakerne til å lykkes på arbeidsmarkedet.

Aetat får arbeidssøkere som allerede har en handlingsplan, som har vært i kontakt med arbeidslivet, som har lært en del av de koder og uskrevne regler som gjelder, og som har erfaring i å praktisere språket i reelle arbeidssituasjoner.

7. ERFARINGSFORMIDLING OG OPPFØLGING

Prosjektet ble avsluttet ved utgangen av 2001. Formannskapet i Levanger kommune vedtok i desember 2001 at flyktingearbeidet i fortsettelsen skal følge samme modell og prinsipper som i prosjektperioden. Formannskapet vil vurdere den nye introduksjonsloven når den foreligger.

Vi har presentert prosjektet og formidlet erfaringene i følgende sammenhenger:

- For ulike lag og foreninger i kommunen, for politikere og administrasjonen og for forskjellige etater.
- For de bedriftene der vi har hatt deltakere på språktrening og arbeidstrening.
- Ved innledninger på samling for voksenopplæringene i Sør-Trøndelag, der tema var språkpraksis.
- Innledninger på UDI- seminarer i regionen.
- På samlinger for flyktingekonsulentene i fylket.
- Vi har både besøkt og tatt imot besøk fra andre kommuner slik at de har blitt kjent med tenkinga i prosjektet og det vi etter hvert kaller Levangermodellen.
- I møter med aetat både på fylket og lokalt.
- Voksenopplæringa har presentert prosjektet på samlinger for andre VO-ledere i regi av Statens utdanningskontor.
- ”Nordlig Regnbue” (omtalt på side 7) har en serie gående over flere uker som presenterer praksisdelen av prosjektet gjennom intervju og reportasjer.
- Andre kommuner har fått tilgang til våre rutiner, regler, oppsummeringer og vurderinger. Noen av disse kommunene har igjen spilt samme rolle overfor andre kommuner.
- Flyktingetjenesten har også stått til disposisjon for erfaringsutveksling med andre kommuner.

8. KONKLUSJON

Levanger kommune (vi som har arbeidet i prosjektet, deltakerne, kommunens administrative og politiske ledelse) er fornøyd med resultatene fra prosjektperioden. Nyankomne flyktninger gis et individuelt tilpassa kursprogram, de kommer tidlig i gang med norskopplæringa og får kontakt med arbeidslivet. Utbetaling av kurspenger i forhold til et avtalt program har store fordeler framfor utbetaling av sosialstønad. Kommunens flyktningearbeid vil bli videreført i tråd med erfaringene som er gjort i prosjektperioden.

Svein Olav Skogstad
Prosjektleder/flyktningekoordinator
e-post: svein.olav.skogstad@levanger.kommune.no
tlf. 740 52500